

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-112S

СИЛАБУС SYLLABUS	Спеціальні види лісовпорядкування Special types of forest management	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ВК.2	
Освітній рівень Level of Education	Магістерський (другий) Master's (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	20	Аграрні науки та продовольство Agricultural sciences and food
Спеціальність Field of Study	205	Лісове господарство Forestry
Освітня програма Degree Programme	Лісове господарство Forestry	

Силабус освітньої компоненти «Спеціальні види лісовпорядкування» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство». Рівне. НУВГП. 2023. 12 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/27247/>

Розробник силабусу:

е-підпис Гончар В.М., к.с.-г.н., доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства;

е-підпис Буднік З.М., к.с.-г.н., доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

Силабус схвалений на засіданні кафедри

Протокол № 15 від “28” серпня 2023 року

Завідувач кафедри:

е-підпис Клименко М.О., доктор сільськогосподарських наук, професор.

Керівник (гарант) ОП:

е-підпис Клименко О.М., доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ:

е-підпис Прищепя А.М., доктор сільськогосподарських наук, професор

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

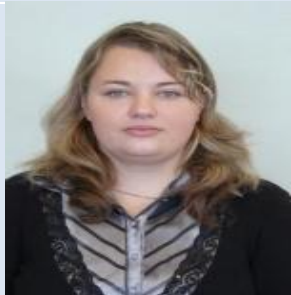
Спеціальні види лісовпорядкування

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Лісове господарство</i>
Спеціальність	<i>205 «Лісове господарство»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 рік навчання, 2 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>5 кредитів ЄКТС</i>
Лекції:	<i>28 год. – денна форма 2 год. – заочна форма</i>
Практичні роботи:	<i>22 год. – денна форма 12 год. - заочна форма</i>
Самостійна робота:	<i>120 год – денна форма 134 – заочна форма</i>
Курсова робота:	<i>немає</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)

<p><i>Лектор</i></p> 	<p><i>Гончар Володимир Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства,</i></p>
Вікіситет	<i>http://surl.li/lqndt</i>
Як комунікувати	<i>v.m.honchar@nuwm.edu.ua</i>
Асистент лектора	<p><i>Буднік Зінаїда Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства,</i></p>

Вікіситет

<http://surl.li/ldtjj>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-0579-954X>

Як комунікувати

z.m.budnik@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Вивчення освітньої компоненти «Спеціальні види лісовпорядкування» передбачає підготовку фахівців вищої кваліфікації, що покликані реалізовувати сучасні принципи та підходи сталого розвитку та ефективного лісоуправління.

Мета освітньої компоненти – забезпечити студентів знаннями, умінням та навиками в галузі впорядкування лісів та складання проекту організації та розвитку лісового господарства держлісгоспу чи іншого об'єкту лісовпорядних робіт. При цьому в залежності від об'єкту вирішують різноманітні **завдання**: у рекреаційних лісах – завдання, пов'язані з посиленням оздоровчих функцій лісів; у захисних лісах – їхніх водоохоронних, полезахисних та інших захисних функцій; в мисливських угіддях – облік мисливської фауни та організація мисливських господарств; в заповідних лісах – їх охорона з мінімальним втручанням з боку людини, тобто, виключення антропогенного фактора. Слід також звернути увагу на специфіку таксації та впорядкування рекреаційно забруднених лісів.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1531>

Компетентності

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов;

РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекції – 28/2 год. Практичні 22/12 год. Самостійно робота 120/134 год.

Методи та технології навчання Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні задачі

Засоби навчання Мультимедійне обладнання, комп'ютерна техніка для опрацювання практичних робіт, пошук та аналіз інформації в мережі Інтернет

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Кількість годин, результати навчання, література

Зміст тем

Змістовний модуль №1. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ВИДІВ ЛІСОВОЇ ТАКСАЦІЇ НАСАДЖЕНЬ

Тема 1. Особливості ландшафтної таксації рекреаційних лісів. Таксація міських лісів

Лекцій – 2/1 год.
Практ. – 2/0 год.
Сам.роб. - 8/9 год.
РН3, РН9, РН12.
Література [1- 12]

Загальні відомості, предмет, основний зміст і задачі курсу. Роль предмету у професійній підготовці спеціалістів лісового, садово-паркового та мисливського господарств. Взаємозв'язок із базовими та іншими дисциплінами. Структура курсу. Розвиток спеціальної лісотаксаційної науки. Роль та значення спеціальних видів лісової таксації в умовах вітчизняного лісопаркового та мисливського господарства. Загальні відомості про об'єкти спеціальних видів лісової таксації. Методи спеціальних видів лісової таксації. • Особливості ландшафтної таксації лісів рекреаційного призначення. Типи лісопаркових ландшафтів та їх особливості. Ступінь стійкості природних комплексів до рекреаційних навантажень. Стадії рекреаційної дигресії. Рекреаційна оцінка. Організація ландшафтних виділів та ландшафтних ділянок. Таксація на лісотипологічній основі. Грунтово-лісотипологічне обстеження. Особливості дослідження лісових ґрунтів. Таксація зелених насаджень міста. Подеревна та лінійна таксація лісопаркових насаджень.

Тема 2. Таксація мисливських угідь

Лекцій – 2/0 год.
Практ. – 2/0 год.
Сам.роб. - 8/9 год.
РН3, РН9, РН12.
Література [1- 12]

Загальні положення таксації мисливських угідь. Поняття «мисливські угіддя». Таксація мисливських угідь. Категорії складності робіт, їх залежність. Лісомисливське районування. Нормативні та законодавчі документи організації території мисливського господарства. Типологія мисливських угідь. Типи мисливських угідь, їх класифікація. Розподіл на типи лісових і безлісних угідь. Типологія водоболотних угідь. Бонітування мисливських угідь. Методи оцінки угідь. Ступінь придатності угідь для представників мисливської фауни. Класи бонітету. Організація мисливських виділів. Поняття «мисливський виділ». Відомість типології і бонітування мисливських угідь. Організація і виділення мисливських виділів із врахуванням типів, підтипів та видів мисливських угідь.

Тема 3. Таксація захисних лісових насаджень

Лекцій – 2/0 год.
Практ. – 2/0 год.
Сам.роб. - 8/9 год.
РН3, РН9, РН12.

Загальна характеристика таксації захисних лісонасаджень. Склад, цільове призначення та види захисних насаджень. Нормативні, картографічні та інструктивні матеріали впорядкування захисних лісових насаджень. Особливості лісотаксаційних робіт. Поділ усіх видів захисних лісових насаджень на таксаційні виділи; визначення таксаційних показників; агролісомеліоративне обстеження; опис виділів із заповненням карток таксації. Особливості лісомеліоративного

Література [1- 12]	обстеження. Призначення господарських заходів. Оцінка стану захисних насаджень. Види господарських заходів. Обсяг та характер господарських заходів згідно з лісомеліоративним описом.
Тема 4. Таксація ресурсів недеревної рослинної сировини	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 8/9 год. РН3, РН9, РН12. Література [1- 12]	Види побічного користування лісом. Спеціальні види лісокористувань. Загальні положення обліку побічних лісових користувань. Таксація недеревних ресурсів лісу. Методи визначення дикорослих сировинних ресурсів. Методи обліку дикорослих сировинних ресурсів. Методика визначення запасів лікарських рослин. Визначення запасів кормів для диких тварин. Методи таксації і прогнозування запасів деревної зелені. Таксація побічних користувань та другорядних матеріалів. Нормативні, картографічні та інструктивні матеріали виявлення, оцінки, можливої заготівлі та прогнозу запасу різних видів сировини.
Змістовний модуль №2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ВИДІВ ВПОРЯДКУВАННЯ ЛІСІВ	
Тема 5. Загальні поняття про спеціальні види впорядкування лісів, їхня мета та завдання	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 8/9 год. РН3, РН9, РН12. Література [1- 12]	Лісовпорядкування як система заходів по інвентаризації лісу та організації лісового господарства. Предмет та задачі лісовпорядкування. Історія розвитку лісовпорядкування. Завдання лісовпорядкування та зміст лісовпорядних робіт. Лісовпорядкування – практична система дій по інвентаризації лісів, організації господарства в них, проектування лісогосподарських заходів. Основні завдання лісовпорядних робіт. Зв'язок лісовпорядкування з іншими дисциплінами. Класифікація спеціальних видів впорядкування лісів. Мета і завдання парковпорядкування, впорядкування захисних насаджень та мисливських угідь, гірських лісів, а також радіаційно забруднених територій. Головні особливості впорядкування рекреаційних лісів. Особливості ландшафтної таксації рекреаційного об'єкту.
Тема 6. Теорія нормального лісу як теоретична основа підвищення продуктивності лісів	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 8/9 год. РН3, РН9, РН12. Література [1- 12]	Організація ведення лісового господарства на принципах раціонального, безперервного та невиснажливого лісокористування з всебічним використанням всіх користностей лісу (природоохоронної, захисної, рекреаційної та ін.) як основна мета лісовпорядкування в цілому та його спеціальних видів зокрема. Історія розвитку теорії нормального лісу. Терія нормального лісу як теоретична модель ведення лісового господарства.
Тема 7. Впорядкування лісів рекреаційного призначення	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 8/9 год. РН3, РН9, РН12.	Рекреаційне навантаження та межі стійкості природних комплексів Формування постійних ландшафтних ділянок. Санітарно-гігієнічна оцінка насаджень. Виділення функціональних зон. Поняття про тип ландшафту, ступінь стійкості та ступінь рекреаційної дигресії лісостанів. Народно-господарська організація лісового господарства в рекреаційних лісах, розподіл лісів за категоріями захисності. Вибір напрямку розвитку

Література [1- 12]	лісового господарства в заповідних та санітарно-гігієнічних оздоровчих лісах. Лісові заповідні території України, їхня характеристика та класифікація. Проектування лісовідновних рубок за природною стиглістю лісів. Організація ведення лісового господарства в лісопарковій та лісогосподарській госпчастинах зелених зон навколо міст, оздоровчих центрів та лікувальних закладів. Проектування рубок та особливості розрахунку користування деревиною в лісах першої групи. Правила рубок головного користування. Техніко-лісівничі показники рубок в рекреаційних рівнинних лісах. Особливості головних рубок у водоохоронних лісах. Проектування господарських заходів у лісах, що використовуються у культурно- оздоровчих цілях
Тема 8. Таксація міських зелених насаджень	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 9/10 год. РН3, РН9, РН12. Література [1- 12]	Господарська організація території , зайнятої зеленими насадженнями міста. Виробничі дільниці та інші господарські одиниці. Організація умовних кварталів. Типи зелених насаджень за їх цільовим призначенням Інвентаризація та інструментальна зйомка масивів зелених насаджень, скверів, лісопарків, та окремих композиційних вузлів, що мають компакту організацію. Таксація бульварів та вуличних посадок. Документація до звітів про результати інвентаризації зелених насаджень. Благоустрій території та охорона лісопарків. Проектування будівництва та ремонту дорожно-стежкової мережі, майданчиків та автостоянок, інших елементів благоустрою.
Тема 9. Лісові заповідні території України та їхнє впорядкування	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 9/10 год. РН3, РН9, РН12. Література [1- 12]	Проектування лісовідновних рубок за природною стиглістю лісів. Особливості впорядкування лісів заповідних територій. Суть ґрунтово-типологічного обстеження. Організація ведення лісового господарства в лісопарковій та лісогосподарській госпчастинах зелених зон навколо міст, оздоровчих центрів та лікувальних закладів.
Тема 10. Впорядкування захисних лісових насаджень	
Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 9/10 год. РН3, РН9, РН12. Література [1- 12]	Правові засади використання земельних ресурсів України. Ознайомлення зі структурою Земельного Кодексу України. Поняття про землеустрій. Його зміст і задачі. Види, форми та порядок проведення землеустрою. Структура та якісний склад Державного комітету земельних ресурсів України. Міжгосподарське та внутрішньогосподарське землевпорядкування. Основні напрямки міжгосподарського та внутрішньогосподарського впорядкування, їхні особливості. Етапи міжгосподарського та внутрішньогосподарського землевпорядкування. Підготовчі роботи. Розробка проекту. Розгляд та затвердження розробленого проекту. Перенесення проекту в природу (на місцевість). Оформлення та видача землекористувачам землевпорядних документів. Виконання розроблених проектів. Земельний кадастр – система державного обліку земель і контролю за їхнім використанням.
Тема 11. Лісовпорядкування лісів фермерських сільськогосподарських підприємств	
Лекцій –	Доцільність проведення сумісного лісовпорядкування

<p>2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 9/10 год. РНЗ, РН9, РН12. Література [1- 12]</p>	<p>колективних сільськогосподарських підприємств (КСП) із землевпорядкуванням. Об'єкти лісовпорядкування КСП. Основні етапи лісовпорядкування КСП.</p>
<p>Тема 12. Агролісомеліоративне впорядкування захисних лісових насаджень на землях сільськогосподарських підприємств</p>	
<p>Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 9/10 год. РНЗ, РН9, РН12. Література [1- 12]</p>	<p>Поняття про агролісомеліоративне впорядкування (АГЛМВ). Загальні поняття. Захисні лісові насадження. Конструкції та показники захисного впливу лісових смуг. Способи розміщення посадкових і посівних місць у захисних лісових насадженнях. Організація проектно-пошукових робіт. Завдання на виконання вказаних робіт. Перша технічна нарада. Основні положення організації та розвитку господарства. Підготовчі роботи. Зміст підготовчих робіт. Польові роботи. Склад польових робіт. Рекогносцирувальне обстеження. Тренування інженерно-технічних працівників. Геодезичні роботи. Агролісомеліоративне обстеження захисних насаджень. Показники розділення ділянок між собою. Журнал агролісомеліоративного обстеження. Закладка показових ділянок на рубки догляду. Складання агролісомеліоративного опису. Приймання польових робіт.</p>
<p>Тема 13. Особливості впорядкування мисливських угідь</p>	
<p>Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 10/11 год. РНЗ, РН9, РН12. Література [1- 12]</p>	<p>Економічні основи мисливського господарства. Мисливське господарство як галузь економіки України, його зв'язок з лісовим, сільським та рибним господарством. Класифікація мисливських господарств. Цілі і задачі впорядкування мисливських угідь. Складання перспективного плану організації і ведення мисливського господарства. Об'єкт впорядкування і цикл мисливськовпорядних робіт. Міжгосподарське та внутрішньогосподарське впорядкування. Мисливські угіддя як об'єкт впорядкування. Підготовчі, польові та камеральні роботи. Види і методи мисливськовпорядних робіт. Базове та повторне впорядкування мисливських угідь. Суть методу типології і бонітування. Категорії складності мисливськовпорядних робіт та їх зв'язок з % угідь відкритого ландшафту. Розряди, за якими здійснюється впорядкування мисливських угідь.</p>
<p>Тема 14. Облік мисливської фауни</p>	
<p>Лекцій – 2/0 год. Практ. – 2/0 год. Сам.роб. - 9/10 год. РНЗ, РН9, РН12. Література [1- 12]</p>	<p>Цілі обліку мисливської фауни. Відносні та абсолютні методи обліку. Класифікація видів обліку, об'єм облікових робіт у господарстві. Облік зайця та косулі. Зимовий облік лося, оленя і кабана. Осінній облік оленів під час ревіння. Облік кабана на підгодівних площадках. Суть авіаобліку, анкетний метод обліку дичини. Суть методів шумового прогону, подвійного обкладу, обліку по маршруту та комбінованого методу. Облік тварин по дефекаціям.</p>
<p>Форми та методи навчання</p>	
<p>Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним матеріалом та відео-роликів. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, розгляд можливих практичних ситуацій у вигляді кейсових пакетів та дискусію. Здобувачі ВО</p>	

мають можливість публічного виступу із презентацією лекційного матеріалу. Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними. У контексті практичних робіт застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми Microsoft Excel і Google таблиці. Здобувачі ВО всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП. Здобувачі ВО отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь на наукових конференціях, круглих столах, у публікаціях, аудиторних дискусіях, написанні кваліфікаційної випускової роботи.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
-програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;
-програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали: – 60 балів - за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки; – 40 балів – модульні контролі (20+20). Всього 100 балів. Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії <http://ep3.nuwm.edu.ua/8545/>; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>; Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/>; Наказ ректора НУВГП від 16.09.2019 № 00502 "Про введення в дію нової системи оцінювання навчальних досягнень студентів" <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/navch-nauk-tsentrnezaleznoho-otsiniuvanniaznan/dokumenty>; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до підготовки і публікації тез та наукових статей.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Гірс О.А., Новак Б.І., Кашпор С.М. Лісовпорядкування. Київ: Фітосоціоцентр, 2013. 384 с.
2. Гірс О.А., Матушевич Л.М., Свинчук В.А., Морозюк О.В., Сендзюк Р.В. Лісовпорядкування. Робочий зошит для лабораторних занять. Київ : Логос. 2012. 36 с.
3. Гірс О.А., Матушевич Л.М., Морозюк О.В., Сендзюк Р.В. Лісовпорядкування. Методичні вказівки до курсового проектування для студентів лісогосподарського факультету. Київ: Компринт. 2012. 48 с.
4. Лісотаксаційний довідник / Відповід. за вип. Кашпор С.М., Строчинський А.А. Київ : Виниченко, 2013. 496 с
5. Мисливствознавство: Навч. посібник / [В.Д. Бондаренко, М.В. Делеган, К.А. Татаринів та ін.]; Відп. ред. В.Д. Бондаренко. Київ: НМК ВО, 1993. 200 с.
6. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Київ: Держкомлісгосп України, 2002. 113 с.

7. Петриченко В.В. Типологія мисливських угідь: Навчальний посібник / В.В.Петриченко, Н.І. Лебедєва, Я.М. Карташова. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 110 с.
8. Хоєцький П.Б. Мисливствознавство. Львів: Сполом, 2006. 112 с.
9. Хоєцький П.Б. Практикум з мисливствознавства. Львів: Сполом, 2007. 64 с
10. Каганяк Ю.І., Строчинський А.А., Горошко М.П. Парколісовпорядкування. Навчальний посібник. Лівів, Тріада плюс, 2009. 358 с.
11. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів. Затверджено Постановою КМУ від 23 травня 2007 р. № 761. Київ, 2007. 16 с.
12. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних земельних ділянок. Затверджено Постановою КМУ від 16 травня 2007р. № 733. Київ, 2007. 18 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Законодавство України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Управління відходами. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/timeline/Vidhodi-ta-nebezpechni-rechovini.html>
3. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44).[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
5. Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, презентації, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НУВ

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання: - допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу; - цілеспрямованість, наполегливість – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів; - адаптивність, командна робота – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, опрацювання практичних кейсів; - соціальна обізнаність і відповідальність – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності; - критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять, участі в конференціях і круглих столах та/або наукових публікаціях; - самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з електронними навчальними ресурсами та інформаційними базами.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів та підсумковий контроль (залік) встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО та Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> У разі незгоди здобувача ВО з результатами оцінювання, відповідно до Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/> , здобувач

подає апеляційну скаргу, після чого скликається апеляційна комісія. Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/> У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Здобувач має можливість визнання (перезарахування) результатів навчання в розрізі тематики курсу, які він набув у неформальній та інформальній освіті, згідно Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/centr-neformalnoji-osviti/dokumenti> Відповідна кількість годин може бути зарахована здобувачу в результаті успішного проходження ним відкритого онлайн-курсу з теми дисципліни. Для цього здобувачу необхідно представити підтверджуючий документ (сертифікат) про успішне проходження онлайн курсу.

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/> . У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> . Здобувачі ВО повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/vyo/dokumenti> , а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/zapobighannja-korupciji/dijalnistj> Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності:- сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> - сторінка НУВГП “Якість освіти” <http://nuwm.edu.ua/sp> .

Вимоги до відвідування

Лекційні та практичні заняття проводяться згідно розкладу в офлайн або онлайн-режимі. Консультації проводяться онлайн-режимі з використанням Google Meet згідно розкладу консультацій, що доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <http://nuwm.edu.ua/nni-az/kaf-ecology> . У разі необхідності - у погоджений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із викладачем. Здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях, але виключно в навчальних цілях.

Автор
Доцент

Зінаїда БУДНІК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1171 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00